

Розділ 3. ШЛЯХИ І ЗАСОБИ СТАНОВЛЕННЯ ТА ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ФАХІВЦІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК: 37.013.83

© 2016

Армейський О.С.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті висвітлено одну з проблем розвитку правової компетентності вчителів технологій, а також проаналізовано дослідження особливостей форм правової компетентності педагогів у системі післядипломної освіти, а саме: підвищення педагогічної майстерності вчителів шляхом розширення психолого-педагогічних і предметних знань, набуття вмінь відповідно до особливостей педагогічної діяльності. Розглянуто складові правової компетентності та особливості навчання в системі післядипломної освіти, що сприяють успішному розвитку правової компетентності (безперервність правової освіти, максимальне врахування особливостей навчання дорослих, володіння комплексною процедурою, орієнтація на рефлексію, диференційований підхід до вчителів технологій, самостійна пізнавальна діяльність, формування мотивації щодо підвищення правової компетентності вчителів, співтворчість у навчальному процесі як у атестаційний, так і в міжатестаційний період).

Ключові слова: *правова компетентність, система післядипломної освіти, складові правової компетентності, диференційований підхід, пізнавальна діяльність.*

Постановка проблеми у загальному вигляді... Зміни в політичному й соціально-економічному житті українського суспільства привели до необхідності глибокого трансформування взаємин між системою освіти і професійним середовищем, який спрямовано на більш чітку орієнтацію підготовки фахівців вимогам сучасного виробництва. У зв'язку з цим до випускників сучасних загальноосвітніх навчальних закладів покладаються більш високі вимоги в контексті забезпечення його професійної культури. Найважливішою її складовою стає правова компетентність, що дозволяє вирішувати обґрунтовано, з юридичної точки зору, професійні завдання, які стосуються усіх сфер діяльності випускника.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Як показав проведений аналіз сформованої практики правової компетентності вчителів технології сучасних загальноосвітніх навчальних закладів, найчастіше обмежена теоретичними навчальними заняттями, бесідами, співбесідами, що не дозволяють сформуванню певне коло умінь, необхідних для професійної адаптації випускників загальноосвітніх навчальних закладів до сучасного соціального середовища. Професійна підготовка сучасного випускника загальноосвітнього навчального закладу вимагає дотримання у своїй роботі багатьох напрямів, а саме: екологічних вимог у практичній діяльності, швидкоплинності сучасного соціуму, появи нових професій, розвитку сучасних ІКТ-технологій, забезпечення економічної ефективності виробничого процесу на основі володіння трудовим і адміністративним правом, реалізації продукції виходячи з вимог договірної права. Саме ці питання повинні бути головними в післядипломній педагогічній освіті під час підвищення кваліфікації педагогічних працівників, ми будемо розглядати вирішення поставлених вимог на прикладі діяльності вчителів технології (технічна праця).

У своїй практичній діяльності спираємося на основоположні документи, які регулюють взаємовідносини громадян і державних органів в Україні, такі як: Конституція як Основний Закон держави і суспільства, інші законодавчі акти верховних органів і уряду, а також постанови місцевих структур влади. Зокрема, для вчителів, батьків і учнів – на такі документи, як: Закон України “Про освіту” (1996), Закон України “Про загальну середню освіту” (1999) тощо. Безпосередньо проблеми правової культури та правової компетентності досліджували такі вчені, насамперед учені-юристи: О. Аграновська, Г. Балюк, Н. Бура, В. Головченко, О. Зоренко, В. Камінська, В. Копейчиков, М. Кейзеров, О. Костенко, В. Лемак, О. Лукашева, О. Менюк, В. Сальников, А. Семітко, Р. Сербин, С. Станік, В. Черней, Л. Явич та ін. Проблеми правової компетентності та правової культури досліджували й західні вчені, зокрема Е. Бланкенберг, Д. Блек, П. Вормолд, Дж. Джонсон, К. Хострап, М. Лауренс, М. Фрідман, Г. Шейберг та ін. Компетентнісний підхід передбачає, що правова компетентність має бути одним із найважливіших навчальних результатів правової освіти кожного сучасного вчителя (разом із правовими цінностями й досвідом правової діяльності). Дослідники (В. Болотов, В. Сериков) указують, що саме цей підхід фокусує увагу не на інформованості особистості, а на її вмінні розв'язувати проблеми, що вимагає нової задачі й проектування, оцінювання нового досвіду, рефлексії та контролю щодо ефективності обраного шляху відповідно до розв'язання проблеми, що виникає. Отже, йдеться про “доведену готовність особистості до діяльності” [2, с. 14; 3]. З метою створення належних умов для набуття громадянами правових знань, а також забезпечення їх конституційного права знати свої права й обов'язки Указом Президента України від 18 жовтня 2001 р. № 992/2001 затверджено Національну Програму правової освіти населення України.

Для побудови в Україні правової держави, для успішного соціально-економічного розвитку країни необхідно виховати активну молоду людину з розвинутою правосвідомістю. Доля України сьогодні істотно залежить від того, яким буде Вчитель XXI століття – століття інноваційної та інтерактивної освіти. Для реалізації зазначеної проблеми необхідно акцентувати увагу на організаційно-педагогічних умовах забезпечення формування правової компетентності вчителів, зокрема на формах і методах формування правової компетентності вчителів технологій у системі післядипломної педагогічної освіти як у атестаційний, так і в міжатестаційний періоди.

Така освіта є безперервним процесом, що стимулює вчителів і дозволяє їм оволодіти необхідними знаннями, цінностями, навичками, які стануть у пригоді в ході їхнього професійного життя. Але для цього необхідна відповідна мотивація на таку дію. В Академії постійно здійснюється підтримка ділового тону вчителів технологій, розроблені навчальні програми за напрямом “Технології” (технічна праця), фахові та тематичні спецкурси, проводиться консультативна робота, звертається особлива увага до залучення вчителів технологій до участі в презентаційних заходах, конкурсах, творчих зустрічах, методичних студіях тощо. Практикуються як традиційні так і нестандартні форми роботи, які захоплюють педагогів, сприяють розвитку їх правової компетентності, створенню індивідуальної творчої траєкторії. При цьому вчителі технологій усвідомлюють, що головний зміст правової компетентності – це усвідомлення взаємозв'язку між ідеями індивідуальної свободи, правами людини та її громадянською відповідальністю; визнання та забезпечення прав людини як єдиної норми для всіх людей

Основу правової компетентності складають система знань і розуміння права, а також дій відповідно до них. Тому підвищення професійної компетентності викладачів – одна з ключових проблем сучасної освіти. Перед сучасним викладачем стоїть завдання освоєння прав і свобод людини, перевиховання самого себе, тобто осмислення власних цінностей, ідеалів, освоєння моральних правових норм.

Формування цілей статті... Висвітлення проблем формування правової компетентності шляхом упровадження комплексу організаційно-педагогічних умов з урахуванням особливостей функціональної діяльності вчителів технологій (технічна праця).

Визначення шляхів перевірки комплексу організаційно-педагогічних умов, що сприяють успішному розвитку правової компетентності (безперервність правової освіти, максимальне врахування особливостей навчання дорослих, володіння комплексною процедурою, орієнтація на рефлексію, диференційований підхід до вчителів технологій, самостійна пізнавальна діяльність, формування мотивації щодо підвищення правової компетентності вчителів, співтворчість у навчальному процесі як у атестаційний, так і в міжатестаційний періоди). Таким чином ми сприяємо виявленню основних підходів до аналізу сутності правової компетентності та створенню необхідних умов для реалізації розвитку правової компетентності вчителів технологій у системі післядипломної освіти [10;11].

Виклад основного матеріалу дослідження... Проаналізуємо необхідність формування в учителів технологій потреби в оволодінні знаннями та вміннями щодо формування правової компетентності на сучасному рівні. Проблема мотивації щодо оволодіння правовими нормами була і є актуальною як у вітчизняній, так і в зарубіжній андрагогіці. З одного боку це відбувається тому, що є необхідність упровадження в практику наукових досліджень, вихід до реальної поведінки людини, до її регуляції, що вимагає сьогодні реального пізнання закономірностей людини. З іншого боку назріла необхідність розкриття зв'язків внутрішніх мотиваційних тенденцій людини до відповідної дії як джерела внутрішньої енергії розвитку особистості [15].

Формування правової компетентності вчителів технологій (технічна праця) визначає головну мету в процесі професійного навчання учнів, визначає цілепокладання на всіх етапах навчального процесу. Таким чином вчитель технології (технічна праця) здійснює орієнтацію на правові цінності в процесі проведення навчальних занять з учнями, формує новий світогляд учнів, їх професійні якості і здібності. Такий підхід до формування професійної компетентності дозволяє зробити висновок, що він є умовою професійного розвитку вчителів технологій, оскільки основи їх побудови збігаються з домінуючими тенденціями модернізації освіти. Формування правової компетентності вчителів технологій у процесі практичної підготовки учнів визначає структуру діяльності вчителя й функціональні зв'язки елементів цієї структури. У процесі її здійснення необхідно під час підвищення кваліфікації вчителів спрямовувати їхню діяльність і до найбільш важливих змістовних і процесуальних аспектів цієї діяльності. До них належать широка представленість в розглянутій практичній діяльності таких аспектів, як правовий аналіз трудових процесів, їх правовий супровід, інтегративний характер правової та професійної діяльності. Етапи процесу розвитку правової компетентності вибудовуємо відповідно до структури теоретичної та практичної діяльності вчителів технологій, основною метою якої є творчий підхід до виконання програми з технічної праці в загальноосвітньому навчальному закладі. Такий підхід сприяє послідовному й цілеспрямованому оволодінню вчителями технології правовими основами професійної діяльності.

Це може забезпечити система правової освіти, що має одну з провідних ідей підготовки молоді до активної участі в житті демократичного суспільства та формуванні основної її ланки – правової культури та правової

компетентності [1; 5; 13]. Тому в Академії особливу увагу приділяємо формуванню правової компетентності учасників навчального процесу, а саме вчителів технологій, що дає їм змогу адекватно орієнтуватися в різних правових ситуаціях, дотримуватися правомірної поведінки.

Оновлення змісту правової підготовки вчителів технологій у системі післядипломної педагогічної освіти як у підвищенні кваліфікації, так і в самоосвітній роботі покликане зняти протиріччя між потребою суспільства в професійно (також у правовому полі) компетентних учителях технологій і недостатньою розробленістю цього питання в педагогічній теорії та практиці. [7; 14]. Усі ці підходи певною мірою використовуються правовою наукою.

Формування правової компетентності передбачає (у розробленому комплексі організаційно – педагогічних умов, що сприяє успішному розвитку правової компетентності) засвоєння вчителями технологій не окремих, відокремлених один від одного елементів правових знань, умінь та розвиток професійних і особистісних якостей, а оволодіння комплексною процедурою, у якій для кожного визначеного напрямку є відповідна сукупність освітніх компонентів, що мають особистісно-діяльнісний характер [7; 8]. Це, зокрема, навчальний компонент, що передбачає три основні завдання:

- розвиток теоретичного компонента правової компетентності;
- розвиток практичного компонента правової компетентності;
- розвиток особистісного компонента правової компетентності [6; 7].

Правова освіченість є необхідною складовою частиною правової компетентності, передумовою успішної життєдіяльності. Особлива увага в Академії приділяється формуванню правової компетентності педагогів (окремо виділяємо вчителів технологій), що відбувається як на теоретичному, так і на практичному рівнях, як у атестаційний, так і в міжатестаційний періоди. Ефективною формою проведення лекційних і практичних занять у курсовий період виправдала себе система творчих завдань, а саме:

- проведення моніторингу й анкетування з питань знання статей Конвенції про права дитини, сімейного права та інших нормативно-правових документів;
- методичні студії з відпрацювання ситуацій, пов'язаних із дотриманням прав і обов'язків підростаючого покоління;
- навчання дією або семінарів-практикумів ("Особливості виховання правової культури в учнів навчальних закладів", "Сприяння розвитку творчої особистості" та ін.);
- проекти-консультації ("Дорослішай на здоров'я", "Чого в учнів більше: прав або обов'язків?" та ін.);
- творчі проекти за участю громадськості та учасників навчально-виховного процесу: "Що значить любити свою дитину?", "Яке сімейне дозвілля актуальне та як його організувати?" та ін.).

Такі творчі завдання вчителі технологій виконують індивідуально на практичних заняттях, у парах і в мікрогрупах на основі вивчення відповідної методичної літератури, під час проведення власних моніторингових досліджень на основі опитувань педагогів, батьків, учнів. Розроблені творчі проекти, реферати захищаються на підсумкових конференціях, круглих столах, апробуються в ході проведення педагогічних практик для вчителів технологій з урахуванням конкретних завдань навчальної групи. Для якісного проведення практики куратором навчальної групи розробляється робоча програма, яка затверджується ректором Академії. Під час проведення практики використовуються різні практичні форми роботи, що дають можливість створити творчий продукт, який відповідає темі, меті відповідної практичної діяльності та забезпечується організаційними та педагогічними умовами, а саме:

- орієнтацією процесу формування правової компетентності вчителів технологій на забезпечення правового характеру освітніх відносин у загальноосвітньому закладі;
- включенням в освітній процес мотиваційних методик, концентруючи потреби вчителів технологій у формуванні своєї правової компетентності;
- знанням учителями технології свого правового статусу та правового статусу колег з освітніх правових відносин;
- вмінням реалізовувати й захищати свої права та інтереси, а також поважати й захищати права та інтереси контрsubj'єкта цих відносин; [5; 10; 13].

Для реалізації організаційно-педагогічних умов розвитку правової компетентності вчителів технологій у курсовий період в Академії розроблено тематичний спецкурс "Правова культура та правова компетентність". На його заняттях залежно від характеристик правової діяльності слухачам групи приділяється особлива увага теоретичному, практичному, а також професійному рівням відповідно до функціоналу вчителів технологій. У змісті тематичного спецкурсу значну увагу акцентовано не тільки на формуванні правової культури особистості, а й правової компетентності що розкривається в основних завданнях:

- наявність правових знань, правової інформації; інформованість була й залишається важливим каналом формування юридично зрілої особистості (розвиток теоретичного компонента правової компетентності);
- перетворення накопиченої інформації та правових знань у правові переконання, звички правомірної поведінки (розвиток практичного компонента правової компетентності);

- готовність діяти, керуючись правовими знаннями та правовими переконаннями, використовувати свої права, виконувати обов'язки, уміти обстоювати свої права в разі їх порушення (розвиток особистісного компонента правової компетентності).

Завдання, які отримують учителі технологій на тематичному спецкурсі "Правова культура та правова компетентність" формуються з урахуванням індивідуальних схильностей і орієнтовані на практичну реалізацію здобутих теоретичних знань при реалізації інтересів учителів технологій, які навчаються правовими засобами.

Формування правосвідомості та правової компетентності особистості відбувається як стихійно, так і в результаті цілеспрямованої діяльності державних органів і установ щодо формування правових знань, поваги до права і закону, соціально-правової активності [3; 8; 12].

На лекційних заняттях особлива увага приділяється такому феномену правової компетентності, як презумпція знання закону, що означає припущення (умовність) про знання особою закону, прийняте з метою нормального функціонування всієї правової системи, і є неодмінною вимогою правової культури. Звідси вчителі технологій роблять відповідний висновок, що кожен громадянин України має бути зацікавлений у формуванні знань із правової компетентності. Наявність значних юридичних знань у вчителів, а особливо в учителів технологій, ще не свідчить про високий рівень правової компетентності, бо необхідно не тільки знати право, а й проявляти правову активність [4; 9]. Ці та інші питання розглядаються на практичних заняттях та на педагогічних практиках, де під час роботи в малих групах опрацьовуються моделі за актуальною тематикою, ідеї, які учителі технологій доносять до учасників навчально-виховного процесу загальноосвітніх навчальних закладів Харківського регіону.

Іншими словами, дослідження та наша практична діяльність показують, що та чи інша людина не робить протиправних дій більшою мірою не тому, що передбачає відповідне покарання, а саме тому, що вважає цей вчинок негідним, небезпечним, що суперечить життєвим принципам, системі цінностей і т.д. У цьому, власне, і виявляється відносно автономний характер ціннісно-нормативної сфери особистості [1; 2].

Таким чином, формування правової компетентності має не тільки функцію акумулювання та спадкування правових цінностей, а й завдяки суб'єктивізації правових цінностей сама по собі, поряд із нормами права є важливим регулятором соціальних відносин. Підтвердженням цього є внесення до головних складових компетентностей педагогічних і науково-педагогічних працівників саме правову компетентність, а це: якість дії працівника, що забезпечує ефективне використання в професійній діяльності законодавчих та інших нормативних документів органів державної влади для розв'язання відповідних професійних завдань (наказ Міністерства освіти і науки України № 665 від 01 червня 2013 року).

Результати проведеної роботи щодо сформованості правової компетентності вчителів технологій (технічна праця), незважаючи на частковість використання розроблених організаційно-педагогічних умов формування, засвідчили, що їх запровадження створює фундамент для появи в учителів благородних громадянських і правових рис особистості, культивує цінності права, свобод людини, повагу до прав інших людей, визнання цінностей демократії, мотивування вчителів до участі у вирішенні суспільних проблем життя й у зв'язку з цим уміння висувати високі вимоги до результатів своєї професійної педагогічної діяльності.

Висновки... Підсумовуючи, можна наголосити, що на сучасному етапі всі педагоги, а особливо вчителі технологій (технічна праця), мають початкову потребу в підвищенні рівня своєї правової культури з метою правомірної участі в розбудові демократичного суспільства. Одним із важливих шляхів вирішення цієї складної проблеми є створення в системі післядипломної освіти таких організаційно-педагогічних умов і засобів стимулювання професійного самовдосконалення вчителів, які б сприяли підвищенню педагогічної майстерності, пробудженню потреби в самоактуалізації, у самоствердженні та життєтворчості, бажанні творити свою особистість.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні питань удосконалення формування правової компетентності вчителів технологій у системі післядипломної педагогічної освіти.

Використана література:

1. Армейський О.С. Формування правової культури вчителів технологій в системі післядипломної педагогічної освіти / О.С. Армейський // Проблеми сучасного педагогічного образования – Сер.: Педагогіка і психологія: сб. статей: – Ялта: РІО ГПА, 2015. – Вып.47. – Ч.4. – С. 10-16.
2. Бандурка А.М. Преступность в Украине: причины и противодействие / А.М. Бандурка, Л.М. Давыденко; Нац.ун-т внутр. дел. – Х.: Гос. специализир. изд-во "Основа", 2003. – 368 с.
3. Болотов В.А. Компетентностная модель: от идеи к образовательной парадигме / В. Болотов, В. Сериков // Педагогіка. – 2003 – № 10. – С. 8-14.
4. Головченко В.В. Правові механізми формування правосвідомості студентів. / В. Головченко, А. Потьомкін // Право України. – №4. – С. 100-103.
5. Голосніченко І.П. Правосвідомість і правова культура у розбудові української держави / І.П. Голосніченко // Право України. – 2005. – № 4. – С. 24-25.
6. Горбунова Л.М. Роль правової освіти в утвердженні верховенства права / Л.М. Горбунова // Право України. – 2006. – № 4. – С. 154-159.

7. Іваній О.М. Структурно-змістова модель формування правової компетентності майбутнього вчителя у навчально-виховному процесі університету: автор. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук : спец. 13.00.04 „теорія і методика професійної освіти” / О. М. Іваній. – Харків, 2012. – 20 с.
8. Інформаційний збірник для директора школи та завідуючого дитячим садочком. – 2015. – № 3-4(330).
9. Загальна теорія держави і права / за ред. В.В. Копейчикова. – К. : Юрінком Інтер, 2002. – 485 с.
10. Кутиркін А.А. Шляхи розвитку теорії та практики правового виховання населення України / А.А. Кутиркін // Право України. – 2008. – № 3. – С. 122-125.
11. Лисогор В.М. Правова культура як елемент механізму реалізації прав і свобод громадян / В.М. Лисогор // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 5. – С. 19-21.
12. Покроєва Л.Д. Модель організації самоосвітньої діяльності педагогічних працівників у системі післядипломної педагогічної освіти / Л.Д. Покроєва // Нова педагогічна думка: науково-методичний журнал. – Рівне. – 2014. – № 2 (78). – С. 17-20.
13. Скакун О.Ф. Теорія держави і права / О.Ф. Скакун : [Підручник] – Харків : Консул, – 2001. – 656 с.
14. Макаренко Л.О. До проблеми формування правової культури в Україні / Л.О. Макаренко // Віче. – 2007. – № 18. – С. 52-53.
15. Юр'єва К.А. Компетенція, компетентність, міжкультурна компетентність учителя: сутність і зміст / К.А. Юр'єва, О.М. Тіщенко // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи : зб. наук. праць / за заг. ред. проф. В. І. Євдокимова і проф. О.М. Микитюка ; Харк. нац. пед. ун-т імені Г.С. Сковороди. – Вип. 42. – Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2014. – С. 169-182.

Армейський О.С.

ОРГАНИЗАЦИОННО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ПРАВОВОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ УЧИТЕЛЕЙ ТЕХНОЛОГИЙ

В статье освещена одна из проблем развития правовой компетентности учителей технологий, а также проанализированы исследования особенностей форм правовой компетентности педагогов в системе последипломного образования, а именно: повышение педагогического мастерства учителей путем расширения психолого-педагогических, предметных знаний и совершенствования умений в соответствии с особенностями педагогической деятельности. Рассмотрены составляющие его правовой компетентности и особенности обучения в системе последипломного образования, способствующие успешному развитию правовой компетентности (непрерывность правового образования, максимальный учет особенностей обучения взрослых, владение комплексной процедурой, ориентация на рефлексию, дифференцированный подход к учителям технологий, самостоятельная познавательная деятельность, формирование мотивации по повышению правовой компетентности учителей, сотворчество в учебном процессе как в аттестационный, так и в меж аттестационный периоды).

Ключевые слова: правовая компетентность, система последипломного образования, составляющие правовой компетентности, дифференцированный подход, познавательная деятельность.

Armeisky O.

ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS OF TECHNOLOGIES TEACHERS' LEGAL COMPETENCE.

In the article one of the problems of technologies teachers' legal competence forming was singled out, and also the researches of teachers' legal competence forms' peculiarities in the system of postgraduate education were analyzed, among them there are: increasing the teachers' pedagogical skills by widening psychological, pedagogical and subject knowledge and getting skills due to educational activity's peculiarities, the components of teachers' legal competence and specifics of training in the system of postgraduate education which give a chance to successful legal competence development were looked through (continuity of legal education, maximal taking into consideration the peculiarities of adults' training, mastering the complex procedure, orientation on reflection, differential approach to technologies teachers, independent cognitive activity, forming the motivation to increasing the teachers' legal competence, cooperation in the educational process both during the course and intercourse period).

Key words: legal competence, system of postgraduate education, differential approach, cognitive activity.

Подано до редакції 26.02.2016.

Рекомендовано до друку канд.пед.наук, доц. С.А.Мельник

УДК 371.134:78]: 004.032.6(045)

© 2016

Барицька О.А.

КОМПОНЕНТНА СТРУКТУРА ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ ОВОЛОДІННЯ ЗАСОБАМИ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті висвітлюється аналіз наукових досліджень з питань фахової підготовки майбутніх учителів музики. Експансія мультимедійних технологій у різні галузі знань, включаючи мистецькі дисципліни, вимагає переосмислення компетентнісної структури майбутніх фахівців. Авторка презентує компонентну структуру фахової компетентності майбутніх учителів музики, обґрунтовує та описує її складові.

Ключові слова: фахова компетентність майбутніх учителів музики, мультимедійні технології, компоненти фахової компетентності майбутніх учителів музики.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Важливою ознакою сучасного суспільства є його глобалізація та суцільна комп'ютеризація, яка переформатовує усі світові процеси розвитку, галузі науки, сфери людського буття.